

Sygn. akt IV U 284/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2014 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jakub Litowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Elżbieta Różańska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2014 r. w Toruniu

sprawy M. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

w związku z odwołaniem od decyzji ZUS oddział w T. z dnia 6 marca 2014 r.

o odsetki

orzeka:

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni M. W. (1) prawo do odsetek ustawowych od zasiłku pogrzebowego w kwocie 3959, 80 zł (trzy tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt groszy) wypłaconego z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu zmarłego L. S., za okres od 4 lipca 2013 r. do 7 marca 2014 r.

II. zasądza od ZUS oddział w T. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania

Sygn. akt IV U 284/14

UZASADNIENIE

W odwołaniu od decyzji ZUS oddział w T. z dnia 6 marca 2014 r. wnioskodawczyni M. W. (1) podniosła, że w dniu 3 czerwca 2013 r. wystąpiła do pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddział w T. o wypłatę zasiłku pogrzebowego w związku z pokryciem kosztów pogrzebu pana L. S.. Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r. znak: 560000/6020/PW/10391/2013-ZAS Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującej się prawa do zasiłku pogrzebowego. Wnioskodawczyni od powyższej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odwołała się. Sąd Rejonowy w Toruniu, IV Wydział Prawy i Ubezpieczeń Społecznych przychylił się do stanowiska odwołującej się i w konsekwencji tego w dniu 31 października 2013 r., sygn. akt IV U 556/13 zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał odwołującej się prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłym Panu L. S.. W dniu 13 marca 2014 r. wnosząca odwołanie, na mocy art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwróciła się z wnioskiem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wypłatę odsetek ustawowych od kwoty 3959,80 zł od dnia 04 lipca 2013 r. do dnia 07 marca 2014 r. (dzień zaksięgowania wpłaty zasiłku pogrzebowego). Zaskarżoną decyzją z dnia 06 marca 2014 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w T. odmówił wnoszącej odwołanie

wypłaty odsetek od I przekazanego do wypłaty na dzień 07 marca 2014 r. zasiłku pogrzebowego po zmarłym Panu | L. S.. U podstaw wydanej decyzji legło ustalenie, że Zakład nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia, bowiem Sąd Rejonowy w Toruniu zmieniając zaskarżoną decyzję wziął pod uwagę nowe okoliczności, które wywarły wpływ na odmienne stanowisko Sądu. W ocenie ZUS opóźnienie w wypłacie zasiłku pogrzebowego nie było następstwem błędu leżącego po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dlatego też odsetki składającej odwołanie nie przysługują.

Odwołująca nie zgadza się z ustaleniami ZUS zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. We wniosku o przyznanie zasiłku pogrzebowego po zmarłym L. S. skarżąca wskazała, że zmarły L. S. jest dla niej osobą obcą i oświadczyła, że koszty pogrzebu zostały pokryte w całości. Z uwagi na powyższe oprócz tradycyjnie załączonego odpisu skróconego aktu zgonu L. N. 975/2013 r., świadoma swojego obowiązku udokumentowania wysokości poniesionych kosztów przedmiotowego pogrzebu, dodatkowo załączyła fakturę VAT nr (...) z dnia 22.05.2013 r. na kwotę 3209,80 zł., dowód wpłaty KP Nr 28/13 na kwotę 750,00 zł. oraz specyfikację kosztów pogrzebu. Odwołująca się składając wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wypłatę zasiłku pogrzebowego spełniła zatem wszystkie warunki wynikające z art. 78 ust. 1 i art. 79 ust. 1 w zw. z art. 80 ustawy o emerytalnej o Emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, od których uzależnione było przyznanie jej zasiłku pogrzebowego po zmarłym L. S.. Co więcej biorąc pod uwagę dotychczasową praktykę postępowania pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach o wypłatę zasiłku pogrzebowego (odwołująca wcześniej w oparciu o te same dokumenty wielokrotnie otrzymywała już decyzje pozytywne od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznaniu jej prawa do zasiłków pogrzebowych - bez żadnych zastrzeżeń) przedstawione przez nią dokumenty były wystarczające do wydania pozytywnej decyzji o przyznaniu prawa do zasiłku pogrzebowego po zmarłym L. S. i na ówczesnym etapie postępowania nie było potrzeby dostarczania jakichkolwiek innych dokumentów.

Niestety na skutek błędu w ustaleniach faktycznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał niezrozumiałą dla odwołującej się decyzję odmawiającą przyznania zasiłku pogrzebowego. U podstaw wydanej decyzji legło ustalenie, że wnosząca odwołanie nie jest osobą, która pokryła koszty pogrzebu zmarłego L. S., a tylko osobą na którą wystawiono fakturę VAT. Sąd Rejonowy w Toruniu, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 31 października 2013 r. sygn.. akt IV U 556/13 podzielił stanowisko wnoszącej odwołanie i zmienił zaskarżoną decyzję ZUSu przyznając na rzecz M. W. (1) prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłym Panu L. S. w kwocie 3959,80 zł. Pomimo powyższego wyroku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dalszym ciągu nie widział rzekomo podstaw do wypłaty zasiłku pogrzebowego i odwołał się od wyroku Sądu. Apelacja od wyroku została oddalona przez Sąd Okręgowy w Toruniu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych również po prawomocnym orzeczeniu sądu nie wypłacił należnego M. W. (1) zasiłku pogrzebowego.. Dopiero na skutek wezwania do zapłaty z dnia 25 lutego 2014 r. kwoty 3959,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 04 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił wnoszącej odwołanie w dniu 07 marca 2014 r. jedynie kwotę 3959,80 zł bez odsetek i bez kosztów zastępstwa procesowego. Kolejne wezwanie do zapłaty datowane na dzień 13 marca 2014 r. wzywające do zapłaty odsetek od kwoty 3959,80 zł od dnia 04 lipca 2013 r. do dnia 07 marca 2014 r. oraz kosztów zastępstwa procesowego doprowadziło do wydania zaskarżonej decyzji o odmowie wypłaty odsetek.

Wnioskodawczyni poniosła nadto, że wydając decyzję z 06.03.2014 r. bezzasadnie odmówił przyznania zasiłku pogrzebowego. Dokumenty dostarczone przez skarżącą już na etapie wniosku o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłym L. S. dawały bowiem wystarczającą podstawę do wydania pozytywnej decyzji w tym przedmiocie. Co więcej ZUS upoczywie uchylał się od tego obowiązku aż do dnia 7 marca 2014 r., pomimo tego, że prawomocny wyrok Sądu zapadł już 17 stycznia 2014 r. Nie sposób oprzeć się wrażeniu, że i w tym wypadku decyzja odmawiająca wypłacenia odsetek została wydana jedynie w celu przedłużenia postępowania, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. po raz kolejny wydał decyzję z naruszeniem przepisów prawa. Na marginesie dodać należy, że do dnia dzisiejszego pozwany nie uiścił również kosztów zastępstwa procesowego zasądzonych przez Sąd Rejonowy w Toruniu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 3.06.2013 r. Pani M. W. (1) wystąpiła do tut. Oddziału ZUS z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłym w dniu 21.05.2013 r. Panu L. S. w związku z pokryciem kosztów jego pogrzebu. We wniosku o wypłatę zasiłku pogrzebowego Wnioskodawczyni wskazała, że zmarły miał ustalone prawo do emerytury oznaczone symbolem (...)1. Jak wynika z wniosku zmarły L. S. był dla Wnioskodawczyni osobą obcą. W związku z poniesionymi kosztami pogrzebu Odwołująca przedłożyła w organie rentowym fakturę nr (...) z dnia 22.05.2013 r. wystawioną przez (...) s.c. ; M. i B. S., ul. (...), T. (nabywcą usług jest Wnioskodawczyni) na łączną kwotę 3.209,80 zł oraz dowód wpłaty nr 28/12 z 24.05.2013 r. wystawiony przez Usługi (...), ul. (...) na kwotę 750,00 zł. Kwota zasiłku pogrzebowego na dzień zgonu pana L. S. wyniosła 4.000 zł.

Wnioskodawczyni we wniosku o zasiłek oświadczyła, że pokryła koszty pogrzebu w całości. Jednocześnie Oddział ustalił, iż osobą, która zgłosiła do Urzędu Stanu Cywilnego w T. zgon pana L. S. był Pan A. S. (1), zam. ul. (...), T. (zgłaszający nie podał kim był dla zmarłego). W dniu 25.06.2013 r. Oddział wydał decyzję, którą odmówił Pani M. W. (1) prawa do zasiłku pogrzebowego po zmarłym L. S., którą W. zaskarżyła do Sądu Rejonowego w Toruniu.

Sąd Rejonowy w Toruniu, będąc w posiadaniu akt zasiłkowych ZUS dotyczących w/w sprawy w toku procesu dopuścił zawnioskowany przez Oddział dowód z zeznań świadka A. S. (1), B. S. i z przesłuchania W. celem ustalenia okoliczności organizacji oraz pokrycia kosztów pogrzebu zmarłego L. S.. Gdyby, jak twierdzi Pełnomocnik W. w odwołaniu, materiał dowodowy zgromadzony na etapie postępowania administracyjnego był wystarczający do wyrokowania, Sąd oddalił wnioski dowodowe organu rentowego. W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy także orzekł, że rozstrzygnięcie swe oparł na podstawie dokumentów, zeznań świadków oraz przesłuchania Wnioskodawczyni.

Na skutek zaskarżenia powyższego wyroku, Sąd Okręgowy w Toruniu w dniu 17.01.2014 r. oddalił apelację organu rentowego, w wyniku czego w dniu 13.02.2014 r. do Oddziału wpłynął prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu zmieniający decyzję i przyznający wnioskodawczyni M. W. (1) prawo do zasiłku pogrzebowego w kwocie 3.959,80 zł z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu. Postanowieniem z dnia 6.12.2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu uzupełnił wyrok i zasądził od ZUS Oddział w T. na rzecz M. W. (1) kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Wykonując wyrok Sądu organ rentowy wydał decyzję z dnia 3.03.2014 r., którą przyznał W. prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłym w dniu 21.05.2013 r. panu L. S. w kwocie 3.959,80 zł. Zgodnie z dołączonymi do akt sprawy potwierdzeniami przelewów zasądzone wyrokiem Sądu kwota zasiłku pogrzebowego została przelana na rachunek Odwołującej w dniu 7.03.2014 r. (kwota świadczenia zawiera się w pliku zbiorczych przelewów ZUS. (...)009), natomiast zwrot kosztów procesu na rzecz W. w kwocie 60 zł przekazano również na konto Pani M. W. (1) w dniu 19.03.2014 r.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3 czerwca 2013 r. wnioskodawczyni M. W. (1) złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego z tytułu pokrycia przez nią kosztów pogrzebu zmarłego L. S. (wskazywanego przez nią jako osoba obca). Do wniosku dołączona została m.in. faktura, specyfikacja kosztów pogrzebu oraz dokument KW, wystawiony przez S. J. Z.. Z dokumentów tych wynikało, że łączny koszt pogrzebu wyniósł kwotę 3959, 80 zł.

Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku pogrzebowego, wskazując jako podstawę prawną art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu decyzji, wskazano m.in., że wątpliwości organu rentowego wzbudził fakt, że jest to kolejny wniosek o wypłatę zasiłku po osobie niespokrewnionej. W dniu 17 czerwca 2013 roku wnioskodawczyni osobiście stawiła się w ZUS i oświadczyła, że będąc pracownikiem zakładu pogrzebowego, który zajmował się pogrzebem występowała ona, jako wnioskodawca, o zasiłek pogrzebowy zamiast

dalszej rodziny, która nie chciała składać wniosku w zakładzie. Ponadto, oświadczyła, że dokona przelewu na konto zakładu pogrzebowego w wysokości wypłaconego zasiłku pogrzebowego, po otrzymaniu go z ZUS. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, wskazujące, że wnioskodawczyni nie jest osobą, która pokryła koszty pogrzebu zmarłego L. S., a tylko osobą, na którą wystawiono fakturę VAT, organ rentowy postanowił jak w sentencji decyzji.

/dowód: decyzja – k. 1 akt zasiłkowych

faktura – k. 8 akt zasiłkowych

specyfikacja – k. 9 akt zasiłkowych

dowód wpłaty – k. 10 akt zasiłkowych/

Odwołanie od decyzji wnioskodawczyni wniosła do organu rentowego w dniu 26 lipca 2013 r. Do odwołania dołączono m.in. podpisany przez wnioskodawczynię oraz A. S. (zlecającego pogrzeb L. S.) dokument zatytułowany „Upoważnienie-zlecenie” o treści: „Ja A. S. (1) zlecam Pani M. W. (1) zorganizowanie i sfinansowanie pogrzebu śp. L. S.. Jeśli koszty pogrzebu przekroczyłyby kwotę zasiłku pogrzebowego zobowiązuję się do uregulowania tej nadwyżki do dwóch tygodni po ceremonii pogrzebowej. Jednocześnie upoważniam Panią M. W. (1) do występowania z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego w pełnej wysokości tj. w kwocie faktycznie poniesionych kosztów pogrzebu przez Panią M. W. (1) jednak nieprzekraczającej kwoty zasiłku pogrzebowego tj. 4 tysięcy złotych”. Dołączono nadto dokument umowy zlecenia pochówku (zawartej (między wnioskodawczynią oraz firmą Z.U.H. S.), na podstawie której zakład (...) podjął się zorganizowania na warunkach kredytowych, w zakresie wyszczególnionym w rachunku oraz specyfikacji, pogrzebu śp. L. S., a także wyraził zgodę, aby końcowe rozliczenie finansowe kosztów pogrzebu miało nastąpić po otrzymaniu z ZUS zasiłku pogrzebowego.

/dowód: odwołanie - k. 2 - 7 akt IV U 556/12

upoważnienie - k. 10 akt IV U 556/12

umowa zlecenia - k. 11 akt IV U 556/12

Wyrokiem z dnia 31 października 2013 r., wydanym w sprawie o sygn. IV U 556/12, Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu zmienił decyzję z 25.06.2013 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do zasiłku pogrzebowego w kwocie 3959, 80 zł z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu zmarłego L. S..

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy w Toruniu, nie zgłaszając żadnych wątpliwości w zakresie przeprowadzonego postępowania dowodowego, podkreślił: "W świetle zebranych dowodów nie ulega wątpliwości, że A. S. zlecił wnioskodawczyni zorganizowanie pochówku L. S.. Nie można kwestionować również tego – z uwagi m.in. na treść przedłożonych dokumentów – że A. S. faktycznie zmarł oraz został pochowany zgodnie z katolickim rytuałem, zaś ceremonia jego pogrzebu została przygotowana i zrealizowana przez Zakład Usług (...), przy udziale podmiotu zewnętrznego (firmy S. J. Z.), w sposób wyszczególniony w specyfikacji. Poza sporem pozostaje nadto fakt, że – z racji zorganizowania pogrzebu L. S. – A. S. nie poniósł do chwili obecnej żadnych kosztów."

Dokonując, z kolei, wykładni przepisów art. 77 do 79 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. w Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) Sąd Rejonowy zauważył: "Powyższe rozważania Sąd pragnąłby poprzedzić refleksją, że za pewną normę krajową uznać należy to, że zakłady pogrzebowe wykonując swoje usługi, oczekują zapłaty za nie już po ich realizacji. Wiąże się to ze specyfiką pochówku, który ma miejsce zwykle 2-3 dni po śmierci (zazwyczaj nagłej i nieprzewidzianej) danej osoby, kiedy osoby najbliższe – zlecające pochówek – intensywnie przeżywają odejście osoby bliskiej i nie mają zarówno psychicznych i fizycznych sił, jak też zebranych środków majątkowych, by dokonać szczegółowych rozliczeń z zakładem pogrzebowym. Dlatego też, osoba zlecająca pochówek często występuje z wnioskiem o zasiłek pogrzebowy do ZUS jeszcze przed fizycznym pokryciem kosztów pogrzebu (a jedynie po zaciągnięciu z tego tytułu pewne zobowiązanie), mimo, że na obowiązującym w praktyce ZUS druku oświadcza, że takie koszty pokryła. Niejednokrotnie koszty takie

zostają rozliczone dopiero po uzyskaniu przez taką osobę zasiłku pogrzebowego, stanowiącego przecież świadczenie celowe, służące pokryciu wydatków związanych z organizacją ceremonii pogrzebowej.

Wypada zauważyć, że samo zobowiązanie się do uiszczenia danych kosztów, przy jednoczesnym spełnieniu usługi, rodzi już po stronie zakładu pogrzebowego roszczenie o zapłatę. Ma on zatem możliwość wytoczenia powództwa zmierzającego do wymuszenia na zleceniodawcy zapłaty za wykonaną usługę. Odroczenie zatem terminu zapłaty, znane przecież prawu cywilnemu (zwłaszcza przy umowach konsensualnych, gdzie dla ważności więzi prawnej wystarczy zaciągnięcie zobowiązania), nie oznacza, że nie można danej osoby postrzegać jako zobowiązanej do ponoszenia kosztów, zwłaszcza gdy przy zobowiązaniach wzajemnych druga strona wykonała swoją powinność. Już z chwilą zawarcia danej umowy osoba taka staje się dłużnikiem świadczeniobiorcy (zobligowaną do zapłaty), zaś ustalenie terminu zapłaty stanowi w istocie kwestię drugorzędną.

Gdyby przy tym zaaprobować stanowisko organu rentowego, wielu wnioskujących nie otrzymałoby zasiłku pogrzebowego, z tego względu, że na dzień składania wniosku nie ponieśli kosztów, które zostały skredytowane przez zakład pogrzebowy. Prowadziłoby to niekiedy, w przypadku osób ubogich, do zjawiska określanego mianem „błędnego koła”. Osób tych, bez wsparcia ze strony ZUS (w postaci zasiłku pogrzebowego) nie byłoby stać na pokrycie kosztów pogrzebu, a bez uprzedniego uiszczenia takich wydatków, nie otrzymałyby one przedmiotowego świadczenia. W wielu również przypadkach, organizujący pochówek musiałby go odwlec w czasie i najpierw zaciągnąć kredyt lub pożyczkę w banku lub instytucji parabankowej, by wpłacić pieniądze na konto zakładu pogrzebowego i nie narażać się na odmowę przyznania zasiłku pogrzebowego. Klóciłoby się to nie tylko z ideą zasiłku pogrzebowego, ale także eskalowałoby niepotrzebnie wydatki (związane np. z kosztami obsługi kredytu) i wydłużałoby czas przeprowadzenia pogrzebu, co z uwagi na wysokie koszty przechowywania zwłok oraz naturalny i szybko postępujący proces rozkładu ciała denata byłoby wysoce niepożądane.

Należy podkreślić, że pochówek osoby zmarłej (często bliskiej osobie wnioskującej) stanowi sytuację wymagającą szczególnej delikatności i taktowności: zrozumieć to winien również ZUS. Z taką intencją trzeba wyklądać przedstawione przepisy. Omawiana norma stanowi oczywiście o poniesionych kosztach pogrzebu, jednak ma ona przede wszystkim na celu ochronę osoby, która faktycznie zorganizowała pochówek (zapewnienie jej środków na ten cel). Przepis ten, nie ma natomiast służyć organowi rentowemu, który przy jego pomocy mógłby dokonywać odmowy należnego zasiłku pogrzebowego. Przepisy dotyczące zasiłku pogrzebowego bardzo wąsko przy tym określają osoby bliskie (tj. rodziców, dziadków dzieci), którym należy się zasiłek pogrzebowy w kwocie ryczałtowej, bez potrzeby przedstawiania dokumentów poniesionych kosztów. Bliską rodziną w rozumieniu przepisów prawa cywilnego (np. bratanków), przepisy regulujące sporne uprawnienie traktują już jako osoby obce. Osoby te mogą otrzymać zasiłek wyłącznie w wysokości odpowiadającej wartości udokumentowanych kosztów, nie przekraczającej 4.000 zł.

Kierując się zasadami doświadczenia życiowego i normami obyczajowymi, należy zauważyć, że umierające osoby samotne, nie posiadające bliskiej rodziny (w rozumieniu omawianych przepisów), chowane są zwykle przez członków dalszej rodziny, z którą miały znikomy kontakt. Osoby te czują moralny obowiązek wypełnienia ostatniej posługi względem zmarłego, jednak z drugiej strony – z uwagi na obowiązki życia codziennego (m.in. konieczność zajmowania się najbliższą rodziną) – zlecają często wykonanie tych czynności o charakterze administracyjnym, osobom mającym w tym zakresie większe doświadczenie. Do osób takich zaliczyć trzeba niewątpliwie pracowników zakładów pogrzebowych. Obie strony odnoszą w tej sytuacji korzyść: z jednej strony członek dalszej rodziny nie musi samodzielnie (często nie mając o tym pojęcia) wykonywać czynności o charakterze administracyjnym czy formalnym (np. załatwianie pewnych spraw urzędowych, pozyskiwanie dowodów poniesienia kosztów itp.), natomiast zakład pogrzebowy zdobywa w ten sposób klienta, czego nie sposób deprecjonować z uwagi na znaczną konkurencję w tej sferze usług.

Nie ma zarazem znaczenia dla osoby zmarłej kto zorganizuje pogrzeb, czy bezpośrednio czynności te podejmą osoby, które znał czy też osoby obce. Nie powinno zatem również mieć to znaczenia przy ubieganiu się o prawo do zasiłku pogrzebowego. Zarówno dalsza rodzina, jak też osoby nie spokrewnione ze zmarłym, uważane są bowiem za osoby obce. Wymaga także podkreślenia, że z racji oczywistej funkcji zasiłku pogrzebowego docelowym beneficjentem

tych pieniędzy staje się zakład pogrzebowy lub podmioty zaangażowane w organizację ceremonii pogrzebowej lub przygotowanie miejsca pochówku (np. kamieniarz wykonujący płytę nagrobną). Nie stanowi on zatem przysporzenia majątkowego po stronie osoby wnioskującej, lecz służy wyłącznie zrekompensowaniu jej poniesionych wydatków. Zysk w tej sytuacji odnoszą jedynie osoby świadczące usługi pogrzebowe (w szerokim rozumieniu). Nie powinno się tym samym traktować jako faktu prawnie relewantnego czy daną kwotę przekazać zakładowi pogrzebowemu członek rodziny zmarłego, czy też osoba zupełnie dla niego obca (również w potocznym tego słowa znaczeniu), np. pracownik tego zakładu."

Sąd Rejonowy powołał się nadto na wyrok Sądu z dnia 13 grudnia 2010 r. (I UK 222/10, OSNAP 2012/5-6/70), w którym wyjaśniono, że przepisy art. 78-79 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń określają zasadę wypłaty zasiłku pogrzebowego lub zwrotu kosztów pogrzebu w udokumentowanej wysokości – oprócz bliskich – także osobom obcym, bez jakiegokolwiek ich różnicowania, zaś użyte w art. 78 ust. 1 ustawy określenie „osoba” obejmuje wszystkie osoby fizyczne i wskazane osoby prawne. Zwrócił również uwagę, że stanowisko to podziela i przyjmuje jako własne, zwłaszcza, że zostało ono sformułowane w podobnym stanie faktycznym (poniesienie kosztów przez kierownika zakładu pogrzebowego).

Reasumując, Sąd Rejonowy zaznaczył: "(...) nie można zgłaszać zastrzeżeń do przyjętej przez Z.U.P. (...) praktyki wyłączenia przy organizacji pochówku osób, które przeprowadzenie danego pogrzebu zleciły. Nie należy także wnosić zastrzeżeń do roli, jaką w organizacji pochówku odegrała wnioskodawczyni oraz przyjęciu przez nią – w stosunku do zakładu pogrzebowego – zobowiązania do uiszczenia kosztów tego pogrzebu. Pozostawanie w relacjach prawno-rodzinnych ze współnikami prowadzącymi zakład, czy też wykonywanie na jego rzecz pewnych czynności w ramach stosunku pracy, nie pozbawiało M. W. możliwości zawarcia umowy cywilnoprawnej, na mocy której zobligowała się do pokrycia kosztów pogrzebu. Nie istniały również żadne przeciwwskazania do zwolnienia z obowiązku zwrotu kosztów (do wysokości zasiłku pogrzebowego) A. S..

W ocenie Sądu, porozumieniom tym nie można zarzucać nieważności (na podstawie art. 58 lub art. 83 kc), skoro mieściły się one w granicach wyznaczonych przez przepisy kodeksu cywilnego, jak również pozostawały w zgodzie z zasadami współżycia społecznego. Jednocześnie, wykluczały one powinność zapłaty przez A. S. kosztów zorganizowania pogrzebu, zwłaszcza wtedy gdy nie przekroczyły one – jak w niniejszym przypadku – kwoty zasiłku pogrzebowego. Nawet więc gdyby Z.U.P. (...) zażądał od niego zapłaty poniesionych wydatków, A. S. mógł zwolnić się od takiej odpowiedzialności, na podstawie art. 392 i art. 393 kc. Ostatecznym płatnikiem tej kwoty stawał się M. W.. Skoro zatem zobligowana – w świetle zawartych porozumień – do pokrycia kosztów pogrzebu pozostawała wyłącznie M. W., to ona winna otrzymać w całości zasiłek pogrzebowy w kwocie wykazanej stosownymi dokumentami."

/dowód: wyrok i uzasadnienie - k. 60, 64 - 72 akt IV U 556/12/

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację organu rentowego, wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu. W uzasadnieniu wyroku Sąd II instancji powołał się m.in. na to, że stan faktyczny w tej sprawie był bezsporny, zaś istotę sporu stanowiła kwestia czy mimo "braku fizycznej zapłaty" w momencie składania wniosku o przyznanie zasiłku pogrzebowego (dostarczającemu świadczącemu usługę odpowiedniej kwoty pieniężnej) przez wnioskodawczynię na rzecz zakładu pogrzebowego, może być ona uznana za osobę, która w świetle art. 78 ust. 1 ustawy pokryła koszty pogrzebu. W tej sytuacji, zdaniem Sądu Okręgowego, uznać należało, że to nie kwestia faktów, a zastosowania prawa była istotą wniesionego środka odwoławczego. Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie zapatrywanie i ocenę prawną Sądu Rejonowego w Toruniu, zwracając uwagę, że "jeśli przyjąć za słuszną wykładnię art. 78 ust.1 ustawy prezentowaną przez organ rentowy, prawie nikt nie spełniałby warunków do przyznania zasiłku pogrzebowego, skoro w momencie składania wniosku "fizycznie" nie zapłacił za wykonaną usługę. Osoby składające wniosek o przyznanie zasiłku pogrzebowego, aby spełnić wymagania stawiane im przez ZUS, musiałyby zaciągnąć zobowiązanie i uzyskać odpowiednie środki, co z pewnością przyczyniłoby się do opóźnienia organizacji pogrzebu. Co więcej, nie można byłoby wykluczyć sytuacji, że osoby niemające zdolności kredytowej, nawet zdolności do zaciągnięcia pożyczki w instytucjach parabankowych (gdzie ocena zdolności kredytowej jest dalece bardziej liberalna), i nieposiadające środków własnych, nie mogłyby zorganizować pochówku osoby zmarłej - żaden

zakład pogrzebowy nie podjąłby się bowiem organizacji pogrzebu wiedząc, że organ rentowy nie przyzna osobie uprawnionej zasiłku pogrzebowego z uwagi na późniejsze uregulowanie należności (...) Takiego stanu rzeczy nie sposób zaakceptować. Uszło uwadze organu rentowego, że wykładnia przepisu nie kończy się na wykładni literalnej, szczególnie w sytuacji, gdy prowadzi ona do społecznie nieakceptowanych wniosków - nie można tracić z pola uwagi celu, dla którego ustawodawca wprowadził do porządku prawnego dany przepis".

Kierując się tymi względami Sąd II instancji podkreślił: "... użyte w art. 78 ust. 1 ustawy wyrażenie "pokryła koszty pogrzebu" odnosić należy do osób, które fizycznie dokonały już zapłaty za zorganizowanie pogrzebu, ale także tych, które są zobowiązane do ich poniesienia, wobec których odroczone termin płatności. Słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że wnioskodawczyni jest wobec zakładu pogrzebowego dłużnikiem i to nie dopiero po upływie terminu płatności, ale już w chwili zawarcia umowy. Zatem świadczący usługę może zwrócić się o wykonanie ekwiwalentnego świadczenia tj. zapłatę w stosunku do wnioskodawczyni i to jej sferę majątkową obciąża obowiązek wykonania zobowiązania - to ona musi się liczyć z konsekwencjami nieuregulowania wskazanej należności.

Dokonanej wyżej oceny prawnej nie zmienia fakt, że pierwotnie to zakład pogrzebowy poniósł koszty pochówku zmarłego. Wnioskodawczyni w późniejszym okresie zapłaciła zakładowi pogrzebowemu koszty pochówku. Oczywistym jawi się, iż podmioty prowadzące działalność gospodarczą (wspólnicy spółki cywilnej) uzyskują przychód na skutek uprzedniego angażowania własnych środków, co pozwala im na wykonanie usługi i uzyskanie wynagrodzenia. Ponoszą zatem koszty działalności, generując przychody. Poniesienie kosztu w ramach prowadzonej działalności nie uprawnia do stwierdzenia, że zakład pogrzebowy pokrył koszt pogrzebu, w sytuacji, w której jest uprawniony do żądania zapłaty od swego kontrahenta. Jego uszczerbek majątkowy jest jedynie tymczasowy, wpisany w istotę prowadzonej działalności, który zostanie zrekompensowany po uzyskaniu wynagrodzenia. W sytuacji zatem kiedy to osoba trzecia jest zobowiązana do zapłaty za wykonaną usługę, nielogiczne byłoby twierdzenie, że to zakład pogrzebowy w rozumieniu ustawy uprawniony jest do odbioru zasiłku pogrzebowego.

Celem art. 78 ust. 1 cytowanej ustawy jest umożliwienie zorganizowania ostatniej posługi w stosunku do osoby zmarłej poprzez zapewnienie stosownych środków finansowania. Beneficjentem zasiłku pogrzebowego jest osoba faktycznie zobowiązana do poniesienia kosztu pogrzebu. I chociaż praktyka zna sytuacje, w których odmawia się prawa do zasiłku pogrzebowego, są to sytuacje niezwykle wyjątkowe; zalicza się do nich np. wprowadzenie w błąd organu ubezpieczeń społecznych, posługiwanie się fikcyjnymi, spreparowanymi dowodami, znowę zakładu pogrzebowego i wnioskodawcy w zakresie "sprzedaży usług pogrzebowych" (podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 14/2010). W niniejszej sprawie okoliczności takich nie wykazano. Wręcz przeciwnie - pogrzeb L. S. miał miejsce, wnioskodawczyni podjęła się jego organizacji na wyraźną prośbę "upoważnienie" członka rodziny zmarłego - A. S. (1)".

/dowód: wyroku i uzasadnienie - k. 98 - 104 akt IV U 556/12/

W dniu 26 lutego 2014 r. pełnomocnik wnioskodawczyni, adwokat A. W., złożył w organie rentowym wniosek o wypłatę zasiłku pogrzebowego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.

Decyzją z dnia 6 marca 2014 r. organ rentowy stwierdził, że nie jest zobowiązany do wypłaty odsetek od dnia przekazanego do wypłaty na dzień 7.03.2014 r. zasiłku pogrzebowego. W uzasadnieniu decyzji podkreślono, że Sąd Rejonowy w Toruniu wydał w sprawie IV U 556/13 rozstrzygnięcie, biorąc pod uwagę nowe okoliczności, które wywarły wpływ na odmienne stanowisko Sądu. W tej sytuacji, opóźnienie w wypłacie zasiłku pogrzebowego nie jest następstwem błędu leżącego po stronie ZUS, dlatego odsetki nie przysługują.

/dowód: wezwanie do zapłaty z 25.02.2014 r. - akta zasiłkowe

decyzja - akta zasiłkowe/

W dniu 7 marca 2014 r. organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni zasiłek pogrzebowy (z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu L. S.) w kwocie 3959, 80 zł.

/okoliczność bezsporna/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie okoliczności bezspornej, a także w oparciu o dokumenty urzędowe i prywatne, których autentyczności nie podważała żadna ze stron.

Zgodnie z przepisem art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, (Dz. U. Nr 137 poz. 887 ze zm. - powoływanej dalej jako „u.s.u.s.”), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W judykaturze – odnosząc się do przytoczonego przepisu – wyjaśniono, że określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym, jak w niniejszej sprawie, prawo do tego świadczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNAP 2005/10/147; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAP 2002/20/501). Podkreśla się zarazem, że „przewidziane w art. 85 ust. 1 zdanie drugie wyłączenie obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek nie jest zależne od wykazania, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia. Zdaniem Sądu Najwyższego, zawarte w tym przepisie określenie "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia: "przyczyn niezależnych od organu", co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNAP 2005/10/147; por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04, OSNAP 2005/19/308).

Jako przykład sytuacji, w której organ rentowy pomimo opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczenia lub jego wypłaty nie ma obowiązku zapłaty odsetek podaje się udowodnienie w toku postępowania sądowego przez stronę uprawnioną, przy pomocy dotychczas nie powoływanych dowodów (dokumentów, zeznań świadków), nowych okoliczności, w świetle których uprawnienie danej osoby przestaje być wątpliwe. Gdyby bowiem okazało się, że wobec braku stosownych dokumentów organ rentowy nie miał możliwości ustalenia prawa do świadczenia (jego wysokości) należnego wnioskodawcy, a dokumenty te zostały przedłożone przez wnioskodawcę dopiero przed sądem, to działanie organu rentowego byłoby usprawiedliwione i nie rodziłoby konieczności wypłaty na rzecz wnioskodawcy stosownych odsetek (przy założeniu, że organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji). W takim też przypadku termin przewidziany na wypłatę świadczenia liczony jest od daty doręczenia prawomocnego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UK 345/09, OSNAP 2011/19-20/257; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNAP 2010/23-24/293; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNAP 2005/10/147; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAP 2002/20/501).

Takiej natomiast sytuacji nie stanowi popełnienie przez organ rentowy błędu poprzez wadliwe zastosowanie przepisów prawa materialnego (przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym) lub też powoływanie się organu rentowego na

pewne wątpliwości, nie znajdujące żadnego usprawiedliwienia w świetle zebranych przez niego dowodów. Dzieje się tak wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję niezgodną z prawem, choć na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności faktycznych możliwe było wydanie decyzji odpowiadającej prawu. Opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia jest wówczas następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Inaczej mówiąc, jeżeli organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. W takich przypadkach organ rentowy powinien się liczyć ze skutkami swoich działań, te zaś obejmują nie tylko obowiązek wypłaty świadczeń w pełnej wysokości, ale także odsetek wynikających z ustawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11, LEX nr 1227452, z dnia 8 maja 2012 r., II UK 250/11, OSNAP 2013/7-8/93, z dnia 15 października 2010 r., III UK 20/10, LEX nr 694242 oraz z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UK 345/09, OSNAP 2011/19-20/257. Zob. także wyroki SA w Lublinie z dnia 26 czerwca 2013 r., III AUa 208/13, LEX nr 1331074, SA w Krakowie z dnia 23 października 2013 r., III AUa 425/13, LEX nr 1388838, SA w Katowicach z dnia 29 listopada 2012 r., III AUa 110/12, LEX nr 1271866).

W niniejszym przypadku organ rentowy wydał w dniu 25 czerwca 2013 r. decyzję, w której – na skutek błędnego zinterpretowania przepisów prawa materialnego, w szczególności omyłkowego zastosowania art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. w Dz. U. z 2009 r., Nr 153 poz. 1227 ze zm. - zwanej dalej "ustawą") – odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku pogrzebowego, w wykazywanej przez nią kwocie. Organ rentowy dysponował zarazem już w dacie wydania owej decyzji (a nawet wcześniej) kompletną dokumentacją dowodową, wskazującą na uprawnienie wnioskodawczyni. Kwestie proceduralno-dowodowe regulują w tym względzie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (zwanego dalej "rozporządzeniem").

Zgodnie z § 16 rozporządzenia, do wniosku o zasiłek pogrzebowy powinny być dołączone: 1) odpis skrócony aktu zgonu albo odpis zupełny aktu urodzenia dziecka z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe; 2) rachunki poniesionych kosztów pogrzebu, a jeżeli rachunki zostały złożone w banku - kopie rachunków, potwierdzone przez bank za zgodność z oryginałem; 3) dokumenty potwierdzające pokrewieństwo lub powinowactwo zgłaszającego wniosek z osobą zmarłą albo dokument potwierdzający umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej; 4) zaświadczenie płatnika składek o podleganiu ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym; 5) oświadczenie o pokryciu kosztów pogrzebu w całości lub w części; 6) oświadczenie o niepobraniu zasiłku pogrzebowego z innego tytułu; 7) dokument stwierdzający prawo zmarłego do świadczenia, jeżeli świadczenie to było wypłacane przez inny organ rentowy; 8) informację o numerze posiadanego rachunku bankowego, jeżeli wypłata zasiłku ma być dokonana na rachunek bankowy.

Ponadto, stosownie do § 19 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia, oświadczenie zainteresowanego, które może być złożone w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, stanowi środek dowodowy, potwierdzający m.in. pokrycie kosztów pogrzebu w całości lub w części oraz niepobraniem zasiłku pogrzebowego z innego tytułu. W postępowaniu przed organem rentowym mogą być również dopuszczone dodatkowe dowody, jeżeli są one niezbędne do załatwienia sprawy. W tym przypadku organ rentowy wzywa zainteresowanego lub inny podmiot do przedłożenia tych dodatkowych dowodów, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 60 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania. Jeżeli wezwanie do przedłożenia dodatkowych dowodów jest kierowane do innego podmiotu niż zainteresowany, organ rentowy każdorazowo informuje o tym zainteresowanego (§ 29 ust. 1 rozporządzenia). Jeżeli środek dowodowy nie został dostarczony w wyznaczonym terminie, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie świadczeń na podstawie posiadanych dowodów, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6 (§ 29 ust. 2 rozporządzenia).

Wnioskodawczyni złożyła wszelkie niezbędne dokumenty, wymagane przez przytoczony § 16 rozporządzenia. Oprócz wniosku w aktach zasiłkowych znalazły się zatem: dane zmarłego, określające m.in. jego status ubezpieczeniowy (k. 3 i 11 akt zasiłkowych), numer rachunku bankowego (k. 4 v akt zasiłkowych), oświadczenie o pokryciu kosztów pogrzebu (k. 5 akt zasiłkowych), odpis skrócony aktu zgonu (k. 6 akt zasiłkowych), rachunki poniesionych kosztów

pogrzebu, wystawione na osobę wnioskodawczyni (k. 8 do 10 akt zasiłkowych). Organ rentowy posiadał zatem wszelkie potrzebne dane do stwierdzenia, że M. W. opłaciła koszty pogrzebu i w jakiej wysokości. Mógł więc, w oparciu o te dokumenty, wydać właściwą decyzję.

Jednocześnie, organ rentowy - do momentu wydania decyzji - dysponował 22-oma dniami na zapoznanie się ze złożoną dokumentacją, jej przeanalizowanie oraz stwierdzenie istnienia po stronie wnioskodawczyni stosownego uprawnienia. Jeżeli nawet organ rentowy miał wątpliwości co do faktycznego pokrycia przez wnioskodawczynię wydatków związanych z pogrzebem, mógł (i powinien) - kierując się § 29 ust. 1 rozporządzenia - zobowiązać wnioskodawczynię do przedłożenia dodatkowej dokumentacji, potwierdzającej sporne okoliczności. Należy przyjąć, że skoro wnioskodawczyni była w stanie dołączyć do odwołania dodatkowe dokumenty poświadczające owo uprawnienie (tj. upoważnienie-zlecenie, umowa zlecenia oraz oświadczenie A. S.), które w zupełności wystarczyły do dodatkowego uwiarygodnienia uprawnienia wnioskodawczyni, byłaby również w stanie okazać je niezwłocznie, nie później niż terminie 14 dni (§ 29 ust. 1 rozporządzenia).

Nie ma zatem podstaw do przyjmowania - wbrew stanowisku zajętemu przez ZUS (m.in. w uzasadnieniu skarżonej decyzji) - że organ rentowy, jeszcze na etapie postępowania, nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym, lub też nie był w stanie - w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków - pozyskać dodatkowe dowody oraz poczynić w oparciu o nie odpowiednie ustalenia i wyjaśnić wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Nie można również twierdzić, by w toku postępowania sądowego ujawnione zostały jakiegokolwiek nowe okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie innej koncepcji, niż przedstawiona przez ZUS w skarżonej decyzji. Sąd nie ustalił bowiem niczego, czego organ rentowy nie wiedziałby na podstawie dokumentów zebranych w ramach postępowania administracyjnego, czy też dołączonych do odwołania (które to dokumenty - w świetle powyższych uwag - organ rentowy mógł przecież pozyskać wcześniej).

Poza tym, sama postawa i argumentacja prezentowana konsekwentnie przez ZUS przez cały proces (również na etapie postępowania drugoinstancyjnego), świadczyła o tym, że organ rentowy nie kwestionował ustaleń faktycznych, które - jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy (w uzasadnieniu wyroku oddalającego apelację) - pozostawały niesporne, lecz podważał interpretację art. 78 ust. 1 ustawy, dopuszczającą przyznanie zasiłku pogrzebowego osobie obcej, której wydatki te "skredytowano" (tj. odroczone w czasie termin ich zapłaty). Spór między stronami, zapoczątkowany zapatrywaniem wyrażonym przez ZUS w decyzji z 25.06.2013 r., sprowadzał się w istocie wyłącznie do odpowiedniej wykładni przepisu prawa materialnego, której - co wykazano w uzasadnieniach obu wyroków - organ rentowy dokonał w sposób nieuprawniony, sprzeczny z treścią i celem tego przepisu. Za opóźnienie w wypłacie zasiłku pogrzebowego odpowiadał zatem wyłącznie organ rentowy, co uzasadnia obarczenie go powinnością wypłaty odsetek ustawowych.

Reguły naliczania odsetek za opóźnienie w wypłacie zasiłku pogrzebowego zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12 poz. 104). Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5. Jeżeli świadczenie jest wypłacane osobie uprawnionej za pośrednictwem poczty lub na rachunek bankowy, za dzień wypłaty świadczeń uważa się dzień przekazania należności na pocztę lub do banku (§ 2 ust. 6 rozporządzenia). Stosownie do § 3 rozporządzenia, ustalenie należnych do wypłaty odsetek oblicza się przez pomnożenie kwoty opóźnionego świadczenia przez liczbę dni opóźnienia i przez roczną stopę procentową odsetek oraz przez podzielenie tego iloczynu przez 365.

Jako datę początkową biegu odsetek wnioskodawczyni przyjęła dzień 4 lipca 2013 r. Zapatrywanie to należy zaaprobować. Jak wcześniej podkreślono, odwołując się do ugruntowanego stanowiska judykatury, odsetki ustawowe (na podstawie art. 85 u.s.u.s.) nalicza się od dnia następnego po dacie, w której winna zostać wydana prawidłowa decyzja. Taki termin w przypadku zasiłku pogrzebowego przewiduje przepis art. 118 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone

prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1 (art. 118 ust. 2 ustawy). Jak wcześniej wykazano, organ rentowy już w dniu 3 czerwca 2013 r. (data złożenia wniosku) dysponował wszystkimi dokumentami, które przepisy rozporządzenia wymagały do ustalenia prawa M. W. do zasiłku pogrzebowego. Organ rentowy opierając się na tych dokumentach, jak też właściwie interpretując przepis art. 78 ust. 1 ustawy, powinien był zatem wydać decyzję i wypłacić sporne świadczenie do dnia 2 lipca 2014 r. W opóźnieniu z wypłatą zasiłku pogrzebowego ZUS pozostawał tym samym już od dnia 3 lipca 2014 r.

Również data końcowa okresu, za który przysługiwały odsetki ustawowe została przez wnioskodawczynię wskazana prawidłowo. Stan opóźnienia w wypłacie spornego świadczenia trwał bowiem do dnia 7 marca 2014 r. Dopiero bowiem w tym dniu organ rentowy dokonał wypłaty należnego zasiłku pogrzebowego. Na marginesie wypada wyjaśnić, że organ rentowy w skarżonej decyzji w sposób błędny przytoczył podstawę prawną, wskazując m.in. przepis art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Dochodzone świadczenie przysługiwało przecież wnioskodawczyni na podstawie przepisów ustawy, nie zaś aktu prawnego odnoszącego się do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Przepis ten nie mógł tym samym statuować terminu do wypłaty zasiłku pogrzebowego, a w konsekwencji - nie mógł znaleźć zastosowania w niniejszym przypadku.

Mając to na uwadze orzeczono jak w pkt. I sentencji wyroku.

O kosztach rozstrzygnięto w pkt. II sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 kpc, a także § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. w Dz. U. z 2013 r. poz. 490).